

KAITSTA MULDA TÄHENDAB KAITSTA ELU

Tagada 2030. aastaks 75% muldade hea seisund, et toota tervislikku toitu ning hoida inimeste tervist, loodust ja kliimat

Mis on ELi missioonid?

Osaliselt Apollo 11 kuumissioonist inspireeritud ELi missioonide eesmärk on aidata lahendada olulisi ühiskonnaprobleeme, nagu

- võitlus vähktõve vastu;
- kohanemine kliimamuutustega;
- keskkonnahoidlikuma linnakeskkonna loomine;
- mulla hea seisundi tagamine tervisliku toidu, inimeste tervise, looduse ja kliima huvides;
- ookeanide kaitsmine.

Igal ELi missioonil on kindel ajakava ja eelarve, mis oleneb ülesande keerukusest. Nende missioonide haare on märksa laiem kui pelgalt teadusuuringud ja innovatsioon. Nendega stimuleeritakse uuendustegevust paljudes valdkondades, et leida tõhusaid lahendusi. Lisaks on missioonidel oluline osa selliste ELi esmatähtsate algatuste elluviimisel nagu Euroopa roheline kokkulepe ja Euroopa vähktõvevastase võitluse kava.

Kõigi osalus on oluline

Missioonide õnnestumiseks vajame kõigi panust. Seni on nn missiooninõukogud, kuhu kuuluvad innovatsiooni- ja teadusvaldkondade, poliitikaringkondade, kodanikuühiskonna ja erialaorganisatsioonide eksperdid, aidanud komisjonil võimalikke missioone kindlaks määrata. Nüüd on aeg kaasata kõik eurooplased, veendumaks, et missioonid on asjakohased ja toovad kaasa soovitud muutused. Koos töötades suudame saavutada palju rohkem.

Kaitsta mulda tähendab kaitsta elu

Kui küsisime eksperdirühmalt, milline peaks olema meie missioon seoses mulla hea tervise ja tervisliku toiduga, oli nende vastus järgmine:

Missioon: kaitsta mulda tähendab kaitsta elu

2030. aastaks on igas ELi liikmesriigis vähemalt 75% muldade seisund hea ja need suudavad tagada meile hädavajalikke teenuseid

Miks on see oluline? **Elu Maal sõltub mulla heast seisundist.** Meie jalge all olev muld on elav süsteem, mis on koduks paljudele põnevatele taimedele ja loomadele, kelle nähtamatu vastasmõju tagab meie ja meie planeedi heaolu. Peotäies mullas on rohkem organisme (umbes kümme miljardit) kui maakeral inimesi. Muld varustab meid täisväärtusliku toidu ja muude saadustega ning puhta vee ja elurikkusest pakatavate elupaikadega. Samal ajal võib muld aidata aeglustada kliimamuutusi ja suurendada meie vastupanuvõimet äärmuslike ilmastikunähtuste, nagu põuad ja üleujutused, suhtes. Muld aitab säilitada meie kultuuripärandit ja on oluline osa meie südamelähedastest maastikest. **Lihtsalt öeldes hoiavad heas seisundis, elavad mullad meid ja meid ümbritsevat maailma elus.**

Me kaldume aga pidama neid hüvesid enesestmõistetavaks ja seetõttu oleme jätnud muldade tervise tähelepanuta. Linnastumisest ja taristuehitusest tingitud üha suurenev nõudlus maa järele neelab meie kõige viljakamad mullad. Samal ajal mõjutab mulla sobimatu või jätkusuutmatu kasutamine ja meie jäätmekäitlustavad mulla tervist, mis omakorda vähendab mulla võimet osutada elutähtsaid teenuseid. **Kliimamuutused avaldavad mulla seisundile veelgi suuremat survet.**

Miks peame tegutsema kohe? Muld on õrn. Selle tekkeks võib kuluda tuhandeid aastaid, kuid selle võib hävitada tundidega. See tähendab, et peame mulla eest hoolitsema nüüd, et see saaks uueneda ja säiliks tulevaste põlvkondade jaoks.

Mulla degradeerumine on suuresti tingitud meie elustiilist. Kui see protsess jäetakse tähelepanuta, süvenevad paljud ELi ees seisvad probleemid veelgi. Ei ole üllatav, et **mulla seisund on Euroopa roheline kokkuleppe ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide keskmes.** Mõlema algatuse eesmärk on vähendada elurikkuse kadumist ja reostust, püüda pöörata tagasi kliimamuutused ning püüelda samal ajal hea keskkonnaseisundi ja kestliku maakasutuse poole. Missioonil on oluline roll ka **koroonaviirusest ja muudest uutest nakkushaigustest tulenevatele riskidele reageerimisel.** Mõned mullas elavad mikroobid on üks paljutootavamaid uute raviainete allikaid.

Missiooniga „Kaitsta mulda tähendab kaitsta elu“ suurendatakse ühiskonna teadlikkust muldadest ning suunatakse Euroopa kestliku maa- ja mullamajanduse teele. Missioon on ühine ettevõtmine, mis toob kokku inimesi kõigist eluvaldkondadest: põllumajandustootjad, teadlased, ettevõtjad, poliitikud ja tarbijad, kes me kõik oleme.

Üheskoos aitame välja töötada ja rakendada lahendusi, et saavutada missiooni põhieesmärk: **2030. aastaks on igas ELi liikmesriigis vähemalt 75% muldade seisund hea ja need suudavad tagada meile hädavajalikke teenuseid.** Missioon hõlmab teadusuuringuid ja innovatsiooni, koolitusi ja nõustamist ning heade mullamajandamistavade tutvustamist, kasutades selliseid vahendeid nagu „Living labs“ (katsed ja uuendustegevus kohapealses laboris) ja „Lighthouses“ (heade tavade tutvustamise kohad). Koos muude toetavate meetmetega tagab see lahenduste laialdase kasutuselevõtu. Lisaks

arendatakse missiooni raames välja täiustatud meetodid mulla seisundi jälgimiseks, kaasatakse investeeringuid, julgustatakse muutma poliitikat ja käitumist ning **takistatakse mulla degradeerumise probleemi eksportimist mujale maailma.**

Tänu meetmetele, millega taastatakse kahjustatud maid, aidatakse maa majandajatel kasutada mulda kestlikult ja luuakse tingimused, mis soosivad mulla seisundi parandamist, on **missioonil ulatuslik mõju toidutootmisele, inimestele, planeedile ja kliimale.**

Kui varasemad missioonid viisid inimese Kuule, siis **muldade kaitsmise missiooniga püsime turvaliselt maal, jalge all tervisest pakatav muld.**

Lisateave: külasta veebisaiti <http://ec.europa.eu/mission-soil> või jälgi **#MissionSoil #EUmissions #HorizonEU** sotsiaalmeedias.